

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва
імені професора І. М. Брюховецького

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 25. Стратегія підприємницької діяльності
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «**Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**»

за спеціальністю **076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

на **I (бакалаврському) рівні** вищої освіти

Розробник: _____ Сергій БАШЛАЙ, к.е.н., доцент, доцент кафедри
(підпис)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва ім. професора І. М. Брюховецького	протокол від «_____» _____ 202__ р. № _____
	Завідувачка кафедри _____ Світлана ТЕРЕЩЕНКО (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____ Сергій БАШЛАЙ
(підпис)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма _____ Маргарита ЛИШЕНКО
(підпис)

Рецензія на робочу програму надана: _____ Світлана ТЕРЕЩЕНКО
_____ Олександр КОВБАСА

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації _____ (_____)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: «_____» _____ 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри економіки та підприємництва	Завідувач кафедри економіки та підприємництва	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Стратегія підприємницької діяльності			
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / економіки та підприємництва			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	ОК може бути запропонований для	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»			
5.	Рівень НРК	6-й			
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денна -7 семестр, заочна – 4 рік			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) – денна/заочна		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	76/126
		44/14	30/10	-	
9.	Мова навчання	Українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Доцент кафедри економіки та підприємництва, кандидат економічних наук (PhD) Башлай Сергій Вікторович			
11.1	Контактна інформація	serhii.bashlai@snau.edu.ua; ауд. 403а-е.			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент, зміст якого формується із теоретичних та методичних питань стратегії виробничо–комерційної діяльності, вивчення економічних та організаційних особливостей суб'єктів підприємництва на основі узагальнення існуючого досвіду, розробки конкретних практичних рекомендацій щодо стратегічного планування.			
12.	Мета освітнього компонента	Метою вивчення є набуття студентами теоретичних і практичних знань з питань: стратегічного управління, методик та інструментарію розроблення стратегій розвитку підприємницької діяльності та набуття практичних вмінь і навичок щодо використання концепції стратегічного управління діяльністю суб'єктів підприємництва.			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні мікроекономіки, економіки підприємства 2. Освітній компонент є основою для проектного аналізу			
14.	Політика академічної доброчесності	Дотримання засад політики академічної доброчесності реалізується на засадах положень «Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ» Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.			
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4355			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання (ПРН), на досягнення яких спрямований ОК (номер згідно з нумерацією, наведеною в ОПП)														Як оцінюється РНД	
	1	2	4	5	6	7	8	10	11	13	16	17	18	20		
ДРН 1. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері підприємництва, торгівлі і біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів підприємництва, торгівлі і біржової діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	+	+						+		+	+					Тести множинного вибору, розрахункові завдання
ДРН 2. До абстрактного мислення, аналізу та синтезу.		+		+									+			Тести множинного вибору
ДРН3. Використовувати інформаційні і комунікаційні технології.				+	+								+			Тести множинного вибору
ДРН 4. До пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		+	+	+												Тести множинного вибору
ДРН 5. Працювати в команді, володіти навичками міжособистісної взаємодії.						+	+									Тести множинного вибору
ДРН 6. Виявляти ініціативу та підприємливість								+		+						Тести множинного вибору
ДРН 7. Діяти відповідально та свідомо								+	+				+			Тести множинного вибору

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці

ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу денна/заочна						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з				
	ден.	заочн.	ден.	заочн.	ден.	заочн.	
Тема 1. <i>Базові засади концепції стратегічного управління суб'єктом підприємницької діяльності</i> 1. Концепція стратегічного управління бізнесом. 2. Передумови формування системи стратегічного управління компанією. 3. Основні складові системи стратегічного управління.	4	2	2	-	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 4, 5, 6
Тема 2. <i>Моделі стратегічного управління бізнесом</i> 1. Суб'єкт підприємницької діяльності, як об'єкт стратегічного управління в бізнесі. 2. Стратегічне управління в умовах мінливого середовища.	4	2	2	-	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 4-11

<p>Тема 3. <i>Стратегічний аналіз діяльності та вибір стратегічних позицій підприємця</i></p> <p>1. Моделі та методи аналізу зовнішнього оточення та внутрішнього середовища</p> <p>2. Стратегічний аналіз як основа визначення ринкової позиції компанії.</p> <p>3. Стратегічні зони підприємництва: привабливість та оцінка привабливості.</p>	6	2	2	-	8	12	<p>Основна: 1-3</p> <p>Додаткова: 4, 6-15</p>
<p>Тема 4. <i>Інструменти та методи стратегічного планування підприємницької діяльності</i></p> <p>1. Значення, принципи та специфіка процесу стратегічного планування підприємницької діяльності.</p> <p>2. Місія компанії.</p>	4	2	2	-	8	12	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 5. <i>Корпоративні і ділові стратегії підприємницької діяльності</i></p> <p>1. Сутність корпоративних стратегій підприємницької діяльності</p> <p>2. Принципи формування корпоративних стратегій</p> <p>3. Базові корпоративні стратегії підприємницької діяльності</p> <p>4. Ділові стратегії (стратегії конкуренції) підприємницької діяльності</p>	4	2	2	-	8	14	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 6. <i>Аналіз портфеля бізнесів</i></p> <p>1. Призначення й етапи портфельного аналізу</p> <p>2. Матриця «темпи зростання ринку-частка на ринку».</p> <p>3. Матриця «привабливість ринку (галузі) - конкурентоспроможність компанії» (модель GE / McKinsey)</p> <p>4. Модель SHeII/DPM</p> <p>5. Модель Хофера-Шендела</p> <p>6. Модель ADL/LC</p> <p>7. Матриця «товар - ринок»</p> <p>8. Аналіз на базі даних PIMS</p>	6	2	4	2	8	12	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>

<p>Тема 7. <i>Стратегія диверсифікації підприємницької діяльності</i></p> <p>1. Стратегії диверсифікації діяльності підприємства, способи її розробки</p> <p>2. Класифікація стратегій диверсифікації</p>	4	2	4	2	8	12	<p>Основна: 1,2,3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 8. <i>Декомпонування корпоративної стратегії підприємницької діяльності</i></p> <p>1. Сутність декомпонування стратегії підприємства</p> <p>2. Підходи до декомпонування стратегії підприємства</p> <p>3. Місце функціональних стратегій в системі «стратегічного набору».</p> <p>4. Види та зміст функціональних стратегій</p> <p>5. Зміст операційної стратегії підприємства, її класифікація та проблематика</p> <p>6. Загальна характеристика операційних стратегій</p>	4	-	4	2	8	12	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 9. <i>Економічні механізми формування та оцінки ефективності стратегії</i></p> <p>1. Стратегічний план розвитку компанії: структура, характеристика розділів, процедура затвердження.</p> <p>2. Оцінка ефективності діючих стратегій.</p> <p>3. Критерії та показники ефективності.</p>	4	2	4	2	6	14	<p>Основна: 1-3</p> <p>Додаткова: 5, 6, 8, 15</p>
<p>Тема 10. <i>Організація стратегічного управління суб'єктом підприємництва</i></p> <p>1. Управління стратегічним потенціалом бізнес-структури.</p> <p>2. Оцінювання стратегічного потенціалу компанії.</p> <p>3. Конкурентоздатність та конкурентоспроможність стратегічним потенціалу підприємця.</p>	4	-	4	2	6	14	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 4-11</p>
Всього	44	14	30	10	76	126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання	Методи навчання
ДРН 1. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері підприємництва, торгівлі і біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів підприємництва, торгівлі і біржової діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка презентацій та есе
ДРН 2. Бути здатним до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Лекція, практичне заняття, презентації	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН 3. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Лекція, практичне заняття,	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 4. До пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань
ДРН 5. Працювати в команді, володіти навичками міжособистісної взаємодії.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 6. Виявляти ініціативу та підприємливість	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 7. Діяти відповідально та свідомо	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 8. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	Опрацювання теоретичного матеріалу, розгляд ситуаційних завдань
ДРН 9. Розуміти форми взаємодії суб'єктів ринкових відносин	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 10. Застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 11. Визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань

ДРН 12. Визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 13. Знати та розуміти основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань
ДРН 14. Знати та розуміти організацію зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 15. До бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків. Вміти проводити аналіз проектів з використанням різних видів аналізу, визначати життєздатність та доцільність проекту, розраховувати показники економічної та фінансової ефективності, розраховувати економічні показники, аналізувати інвестиційний проект і його життєвий цикл, визначати грошові потоки, розраховувати цінність грошей у часі, робити динамічний аналіз беззбитковості	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання ситуаційних та розрахункових завдань
ДРН 16. Розуміти світові тенденції, інституційні структури, напрямів зовнішньоекономічної політики держави для розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Презентація	25 балів / 25 %	Протягом семестру
2.	Есе	20 балів / 20 %	Протягом семестру
3.	ІРЗ (індивідуальне розрахункове завдання)	25 балів / 25 %	Протягом семестру
4.	Іспит (два теоретичних питання і задача)	30 балів / 30 %	За графіком

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Презентація	<10 балів	10-15 балів	16-20 балів	21-25 балів
	Завдання виконано з великою кількістю помилок, відсутній аналіз інших підходів до питання, відсутні висновки	Завдання виконано в обсязі до 5 робочих слайдів за навчальними матеріалами, окремі складові (назви елементів, висновки) відсутні	Виконано усі вимоги до завдання, але відсутні власні висновки	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, наведені власні висновки та пропозиції
Есе	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання виконано з великою кількістю помилок, відсутній аналіз інших підходів до питання, відсутні висновки	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
ІРЗ	<10 балів	10-15 балів	16-20 балів	21-25 балів
	Завдання виконано (методика та відповіді неправильні)	Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні
Іспит	<18балів	18-23	23-28 балів	30 балів
	Вимоги щодо завдання виконано з великою кількістю помилок	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування (Google Form/Kahoot)	Після закінчення кожної теми
2	Визначення поточного рівня на навчальній платформі Moodle	На восьмому тижні навчання
3	Письмовий зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІРЗ	Під час виконання ІРЗ
4	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання
5	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації	Під час виконання завдання

5.3. Шкала оцінювання (підсумкова) – загальноприйнята для Університету:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	відмінно
82-89	добре
75-81	
69-74	задовільно
60-68	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники:

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навчальний посібник / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці : Технодрук, 2019. 264 с.

2. Основи підприємництва : підручник / під заг. ред. Н. В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.

3. Шевченко Л. С. Стратегічний бізнес-консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 302 с.

6.1.2 Методичне забезпечення:

4. Стратегія підприємницької діяльності : конспект лекцій для студентів 4 (5) курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної і заочної форми навчання ОС «Бакалавр» / укл.: Т. І. Пізняк, С. В. Башлай. Суми : СНАУ, 2022. 114 с.

5. Пізняк Т. І., Башлай С. В. Стратегія підприємницької діяльності : методичні вказівки для самостійної роботи для студентів 4 (5) курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Суми : СНАУ, 2022. 51 с.

6.1.3 Інші джерела:

6. Варналій З. С. Конкуренція і підприємництво : монографія. Київ: Знання України, 2015. 463 с.

7. Гевко О.Б., Шведа Н.М. Стратегічне управління: навчальний посібник. Для студентів усіх форм навчання напряму 6.030601 «Менеджмент». Тернопіль ФОП Паляниця В. А., 2016. 152 с.

8. Гуторова О. О. Менеджмент організації : навч. Посібник. Харків : ХНАУ, 2017. 267 с.

9. Коваленко О. В. Підприємництво та його організаційно-правові засади: навчальний посібник. Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 400 с.

10. Попова В. Д., Маценко Л.Ф. Стратегічний аналіз : навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2018. 157 с.

11. Шлійко А. В. Економіка підприємництва на ринку товарів і послуг : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 376 с.

6.2 Додаткові джерела:

12. Компанія інтелектуальних технологій. URL: <https://kint.com.ua/ua/biznes-trenazher-vial>

13. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases/>

14. Бизнес-кейсы. URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232/lang>.

15. Сутність бізнес-стратегії та основні її компоненти. URL: <https://buklib.net/books/36603>.

16. Ільченко І. Ю. Основи розробки та впровадження бізнес-стратегії підприємства. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/20315/1/60-300-303.pdf>.

6.3. Програмне забезпечення:

17. Стандартні пакети прикладних програм MS Office (MS Excel, MS Word).

6.4. Додаткові джерела:

18. Верховна рада України. Офіційний веб-портал. URL: <https://rada.gov.ua>.

19. Урядовий портал. Єдиний портал веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

20. Міністерство розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua>.

21. Портал для підприємців URL: <https://sme.gov.ua/>

22. Спілка українських підприємців URL: <https://sup.org.ua/uk>

23. Український союз промисловців і підприємців URL: <https://uspp.ua/>